

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۰/۰۵

لیکونکي: Brüder Grimm
ژباړن: رنباگل اریوېزی

تولپوه ډاکټر

(د ماشومانو له پاره لنډه کیسه)

په تیرو وختو کې او لري لري پخوانیو زمانو کې یو غریب او بي وزله بزگر اوسیده، دی چنگاښ نومیده. چنگاښ دوه غوایان در لودل، یوه ورځ یې دواړه په لرگیو بار او د بنار په لور روان کړل او د دواړو غوایانو بار یې په دوه ټنگو په یوه ډاکټر وپلورل. ډاکټر بزگر ته د لرگیو پیسې په داسې حال کې ور کړې، چې بنکلی میز ته په چوکي ناست و، بڼه او خوندور شیان یې په مزه مزه خوړل او چېکل او بزگر چې دا هرڅه ولیدل، نو په سر کې یې دا هیلي او ار مانونه را وپاریدل، چې کاشکې دی هم یو ډاکټر وی.

چنگاښ خان یوه شیبه چپ ودرید، بیا په خبرو سر شواو وغرید. د ډاکټر نه یې وپوښتل چې ایا دی هم ډاکټر کیدای شي. ډاکټر ور ته و ویل چې: «هو! ډیر ژر ډاکټر کیدی شي.» بزگر ترې وپوښتل چې:

«نو څه باید وگرم؟» ډاکټر ور ته و ویل چې لومړی د الفبا داسې یو کتاب را ونیسه چې کولنگي چرگ پکې وي؛ دوهم دا چې دواړه غوایان او کراچي دي وپلوره او په پیسو یې ځان ته د ډاکټرۍ کالي او نور اړین سامان واخله او دریم یوه داسې لوحه را ونیسه چې په لیکل شوي وي: «زه تولپوه ډاکټریم.»

اوبیا دا لوحه دخپل کور د دروازي په سر خونړند کړه. «څه چې ډاکټر ورته و ویل، هغه بزگر وکړل. ده یو څه ډاکټري وکړه، خو لا ډیر وخت نه و تیر شوی چې د یوه ډیر شتمن نواب نه چا پیسې غلا کړې. یو چا نواب په دې خبر کړ چې دلته په دې کلي کې یو تولپوه ډاکټر اوسیري او دی به ضرور په دې پوهیري چې دا پیسې چا غلا کړي دي. نواب خپله گاډۍ په اُس پسي وتړله او د کلي په لور روان شو.

د ډاکټر ځای ته ورغی او ویې پوښتل چې ایا دي هغه تولپوه ډاکټر دی. ډاکټر ورته و ویل چې هو! همدا زه یم. اوس نو ډاکټر باید د نواب سره لار شي او د پیسو پته مالومه کړي. په دې ځای کې ډاکټر و ویل چې میر من یې هم باید ور سره لاره شي. نواب صاحب د تولپوه ډاکټر دا غوښتنه ومنله، دواړه یې په گاډۍ کې کینول او ټول یو ځای روان شول. کله چې د نواب انگر ته را ورسیدل، د دو ډی میز تیار و.

نواب و ویل چې لومړی به ډوډۍ وخورو. تولپوه ډاکټر و ویل چې هو!، خو زما میر من به هم راسره وي. او س نو ټول د ډوډۍ په میز راټول شول او کله چې لومړی نوکر د بنو خورو ډک غوري سره رابښکاره شو، بزگر خپلي میرمني ته و ویل چې:

«بنځي! دايې لومړی و.»

د ده مقصد دا و چې گوندي دا لومړی نوکر دي چې ډوډۍ یې راوړه، خو نوکر د بزگر په خبره داسې پوه شو چې گوندي دی لومړی غل دی. دا چې دی په رښتیا لومړی غل و، نو سخت وډار شواو دباندې یې خپلو انډیوالانو ته و ویل چې: «دا تولپوه ډاکټر په هرڅه خبر دی، دا به زموږ له پاره بڼه پایله ونه لري. ده و ویل چې زه لومړی وم.» د و هم نوکر هیڅ زړه نه شو کولی چې ورشي، خو مجبور و.

کله چې دی د غوري سره ورننوت، بزگر بیا خپله میرمن وچوخوله او ورته ویې ویل چې:

«بنځي گوره! دا دوهم دی.»

دا دوهم نوکر هم سخت وډار شو او په بیره و وت. دریم نوکر له همدې برخلیک سره مخامخ شو اویزگر بیا خپلې میرمنې ته و ویل چې:
« بنځي! دا دریم و.»

څلورم نوکر ته ویل شوي و چې دي به په یوه سرپوښه لوبښي کې خواره راوړي. په لوبښي کې چنگاښان وو. کله چې دا څلورم نوکر را ننوت، نواب ډاکتر ته و ویل چې اوس دي خپل هنر اوکمال ښکاره کړه او و وایه چې په دي سرپوښه لوبښي کې څه ډول خواره دي.

بزرگ لوبښي ته په څیر وکتل، خو نه پوهیده چې په لوبښي کې به څه وي. لار ترې ورکه شوه او چيغه یې کړه چې:
«اڅ زه بی وزله چنگاښ!»

نواب چې د چنگاښ نوم واورید، نو غږ یې کړ:

«ډاکتر چې په دي راز پوه شو، نو په دي هم پوهیږي چې زما پیسې به د چا سره وي.»

نوکران سخت وډار شول او یو یې ډاکتر ته اشاره وکړه چې یو ځل د باندې راشه. ډاکتر ورغی او دوی ټولو ومنله چې پیسې یې پټې کړې دي. نوکرانو ډاکتر ته و ویل چې مور دا پیسې درکوو او سر بیره پر دي تا ته هم ښې ډیرې پیسې در کوو، خو ته به مور نواب ته دغلو په توگه نه په گوته کوي او کنه هغه به مور په دار کړي. بیا یې له ځان سره هغه ځای ته بوتله چې پیسې یې پکې پټې کړې وې. ډاکتر په دي خوښ شو، ورسره وپي منله، بیر ته را ننوت، میز ته کیناست او نواب ته یې و ویل چې:

« ښاغلیه! اوس غواړم چې په خپل کتاب کې دپیسو پته مالومه کړم چې چیرتي دي.»

په دي وخت کې پنځم نوکر په پټه بخاری ته ور وښوئید او هلته یې ځان پټ کړ. ده غوښتل ځان ته مالومه کړي چې ډاکتر په نورو کومو څیزونو پو هیږي. ډاکتر میز ته ناست دی او خپل د الفبا کتاب پانې اروي او راوړي او غواړي چې کولنگي چرگ پکې پیدا کړي، خوداچې زر یې پیدا نه شو کړی، نو وپي ویل چې:

« دلته خو یې او باید را ووزي.»

په بخاری کې پټ نوکر گمان وکړ چې گوندي دی ښيي، په دار او بیره د بخاری نه را و وت اوناره یې کړه چې:

«دا سړی په هر څه خبر دی.»

اوس نو ټولپوه ډاکتر نواب ته هغه ځای ور وښود چې پټی وې، خو دا یې ورته ونه ویل چې چا غلا کړي وې. په دي توگه یې د کار په بدل د دواړو خواوو نه ښې ډیرې پیسې تر لاسه کړې.